

O'ZBEKISTONDA SUG'URTA TASHKILOTLARINING TUTGAN O'RNI

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

Mintaqaviy iqtisodiyot kafedrası dotsenti, PhD

Umirov Abdisalom To'rayevich

Annotatsiya: Sug'urta tizimi har qanday mamlakat iqtisodiyotining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. U nafaqat fuqarolarning mol-mulkini va hayotini himoya qilishga xizmat qiladi, balki iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, investitsiyalarni rag'batlantirish va xavflarni boshqarish vositasi sifatida ham muhim ahamiyatga ega. O'zbekistonda sug'urta sohasining rivojlanishi mamlakat iqtisodiyoti va ijtimoiy hayotining turli jabhalarida o'zining o'rnini tobora mustahkamlab bormoqda.

Kalit so'zlar: sug'urta tashkilotlari, moliya, mol-mulk, davlat siyosati, iqtisodiy barqarorlik, investitsiya, pul, kredit.

Sug'urta tashkilotlari O'zbekistonda xususiy va davlat sektori vakillari tomonidan tashkil etilgan. Ularning asosiy vazifasi fuqarolar va korxonalarni turli xavflardan himoya qilish, mol-mulkni sug'urta qilish, shuningdek, hayot va sog'liqni sug'urta qilish xizmatlarini taqdim etishdir. Sug'urta kompaniyalari mijozlarga turli sug'urta turlarini taklif etadi, jumladan, avtomobil sug'urtasi, mulk sug'urtasi, hayot sug'urtasi, tibbiy sug'urta va boshqalar. Bu xizmatlar aholining turmush darajasini yaxshilashga, moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashga yordam beradi. O'zbekistonda sug'urta sohasining rivojlanishida davlat siyosati muhim rol o'ynaydi. Hukumat sug'urta tizimini tartibga soluvchi qonunlar va normativ hujjatlarni ishlab chiqib, sohaning barqaror o'sishini ta'minlashga intilmoqda. Sug'urta faoliyatining shaffofligi va mijozlar manfaatlarini himoya qilish maqsadida tegishli nazorat organlari faoliyat yuritadi. Shu bilan birga, davlat sug'urta kompaniyalarining rivojlanishiga ko'maklashib, ularning xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilashga harakat qilmoqda.[1]

Sug'urta tashkilotlari iqtisodiyotning turli sohalarida muhim rol o'ynaydi. Ular xususiy va davlat mulkini himoya qilish orqali investitsiyalar uchun ishonchli muhit yaratadi. Sug'urta kompaniyalari tomonidan taqdim etiladigan xizmatlar biznes sub'ektlariga kutilmagan moliyaviy yo'qotishlardan himoya bo'lish imkonini beradi, bu esa iqtisodiy faollikni oshiradi. Shu bilan birga, sug'urta sohasining rivojlanishi yangi ish o'rinlarining yaratilishiga, sug'urta mahsulotlari va xizmatlarining diversifikatsiyasiga olib keladi. Aholining sug'urta xizmatlariga bo'lgan ehtiyoji ham oshib bormoqda. Bu, ayniqsa, sog'liqni sug'urta qilish va hayot sug'urtasi sohalarida aniq ko'rinadi. Sog'liqni saqlash tizimining rivojlanishi va tibbiy xizmatlarning qimmatlashuvi sug'urta xizmatlariga talabni kuchaytirmoqda. Shuningdek, transport vositalarini sug'urta qilish, mulkni sug'urta qilish kabi xizmatlar ham aholining kundalik hayotida muhim o'rin egallamoqda. Sug'urta tashkilotlari o'z faoliyatida zamonaviy texnologiyalarni keng joriy etmoqda. Bu mijozlarga xizmat ko'rsatishni soddalashtirish, sug'urta shartnomalarini tez va samarali rasmiylashtirish imkonini beradi. Internet orqali sug'urta polislarini sotish, onlayn da'volarni ko'rib chiqish kabi xizmatlar mijozlar uchun qulaylik yaratmoqda. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalar sug'urta kompaniyalariga risklarni tahlil qilish va boshqarishda yangi imkoniyatlar ochmoqda.[2]

Sug'urta sohasida xalqaro hamkorlik ham muhim ahamiyat kasb etadi. O'zbekiston sug'urta kompaniyalari xorijiy sug'urta tashkilotlari bilan hamkorlik qilib, tajriba almashish, yangi sug'urta mahsulotlarini yaratish va xizmat sifatini oshirishga intilmoqda. Bu jarayon mamlakat sug'urta bozorining jahon standartlariga moslashishiga yordam beradi. Biroq, sug'urta sohasida hali ham ayrim muammolar mavjud. Aholining sug'urta xizmatlariga nisbatan ishonchi pastligi, sug'urta madaniyatining yetarli darajada rivojlanmaganligi, sug'urta polislarining murakkabligi va tushunarsizligi kabi omillar sohaning rivojlanishiga to'sqinlik qilmoqda. Shu sababli, sug'urta tashkilotlari va davlat organlari tomonidan aholining sug'urta madaniyatini oshirish, ta'lim va targ'ibot ishlarini kuchaytirish zarur.[3]

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda sug'urta tashkilotlari iqtisodiyot va ijtimoiy hayotning ajralmas qismi sifatida o'zining muhim o'rnini egallagan. Ular nafaqat moliyaviy xavfsizlikni ta'minlash, balki investitsiyalarni jalb qilish, biznesni qo'llab-quvvatlash va aholining hayot sifatini yaxshilashga xizmat qiladi. Sug'urta sohasining rivojlanishi davlat siyosati, zamonaviy texnologiyalar va xalqaro hamkorlik orqali yanada mustahkamlanmoqda. Shu bilan birga, sug'urta madaniyatini oshirish va sohadagi muammolarni bartaraf etish bo'yicha ishlarni davom ettirish zarur. Bu esa O'zbekistonning barqaror ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullayev, S. (2024). O'zbekistonda qayta sug'urtani rivojlantirish istiqbollari. Ilmiy anjumanlar to'plami. Ilmiy Nashriyot.
2. Qodirov, B. (2023). O'zbekistonda sug'urta sohasini rivojlanishi. Best Publication Journal. Best Publication Nashriyoti.
3. Karimov, T. (2023). Sug'urta bo'yicha o'quv qo'llanma: nazariya va amaliyot. Renessans ta'lim nashriyoti.
4. Rustamov, O. (2023). O'zbekistonda hayot sug'urtasining rivojlanishi. Ilmiy jurnal. O'zbekiston Fanlar Akademiyasi Nashriyoti.
5. Islomov, A. (2022). Sug'urta bozori regulyatori va uning roli O'zbekistonda. Toshkent moliya instituti ilmiy ishlari to'plami. Toshkent Moliya Instituti Nashriyoti.
6. Mamatqulov, S. (2023). Sug'urta xizmatlarining zamonaviy rivojlanish yo'nalishlari. Iqtisodiyot va moliya jurnali. Iqtisodiyot Nashriyoti.
7. Tursunov, N. (2023). O'zbekistonda sug'urta madaniyati va uning ahamiyati. Ijtimoiy fanlar to'plami. O'zbekiston Ijtimoiy Fanlar Nashriyoti.